

ปัญหาจากระบบการศึกษาไทย : สู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด
“ให้ชีวิตได้ใช้”

Problems from the Thai education system : To be inspired in the
creation of painting works under the title "Let Life to Live"

ทรงวุฒิ แก้ววิศิษฐ์

Songwoot Kaewwisit

อาจารย์ประจำสาขาจิตรกรรม สายวิชาทัศนศิลป์

Teacher of Painting Visual Art

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี พ.ศ. 2563

Faculty of Fine and Applied Arts Khon Kaen University, Year 2020

songwoot_kaewwisit@hotmail.com

Received: December 25, 2020

Revised: February 10, 2021

Accepted: February 11, 2021

บทคัดย่อ

สังคมไทยนับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มีพัฒนาการเป็นอย่างมาก โดยเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปิดประเทศอย่างเสรีเพื่อการค้า การลงทุน รวมถึงการมีเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำนำสมัย ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรือง อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้ามกลับพบว่า ระบบการศึกษาไทยในภาพรวมนั้นยังเป็นการศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ไม่มีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ระบบการศึกษาไทยยังยึดโยงอยู่กับการเมืองการปกครอง ผลประโยชน์ ค่าตอบแทน รวมถึงระบบสมยอมอย่างไร้คุณธรรมมาช้านาน จากอดีตได้มีความพยายามในการที่จะพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องไปกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก แต่จนแล้วจนเล่ามาตรฐานการศึกษาไทยก็ถูกประเมินให้อยู่ในกลุ่มประเทศรั้งท้ายมวลหมู่สมาชิกอาเซียน จากประเด็นปัญหาด้านการศึกษาไทย ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม โดยหลอมรวมกับแนวคิดและความทรงจำเมื่อครั้งอยู่ในวัยเยาว์ ภายใต้อชื้อชุดผลงาน “Live a Life หรือ ให้ชีวิตได้ใช้” โดยใช้สัญลักษณ์ที่เด็ก ๆ ชอบเล่นและมีความสุขเมื่อได้ลงมือวาด ๆ ปั่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นดินน้ำมัน ดินสอ กระดาษ สมุด เป็นต้น นอกจากความงามทางศิลปะแล้ว ในผลงานยังแฝงนัยยะถึงความรู้สึกอัดอั้นและกดดันจากการเรียนการสอนที่ไม่มีคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้ชมผลงานและผู้ที่ได้รับทราบถึงแนวความคิดนี้ได้ตระหนักถึงการส่งเสริมการศึกษาแก่เยาวชน โดยให้ความรักความเมตตาอย่างจริงจัง เพราะในอนาคตเยาวชนจะเป็นกำลังหลักของประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ: ระบบการศึกษาไทย ผลงานจิตรกรรมสะท้อนปัญหาจากการศึกษาของไทย

Abstract

A Thai society from the past to present has been rapidly developing thanks to a number of factors, for instance, free trade, investment, and advanced technology. All these factors play a major part in modernizing the country. However, it was found that the Thai education system was overall not a quality one. The curriculums used in Thai education were not satisfactorily developed and modernized. The education system was closely linked to politics, mutual benefits and exploitation. An attempt had been made several times to revise and modernize the curriculum in conformity with the global changes. However, it often turned out that the Thai education system was ranked as low among the ASEAN countries. The researcher had applied the problems described above as an inspiration to create the paintings by combining the concepts and the childhood memory under the title “Live a life”. In addition to the artistic beauty, the works also characterized a connotation of feelings of discomfort and pressures due to non-quality teaching and learning. The works were created to remind the audiences of the concealed concepts and make them aware of promoting education for the young.

Keywords: Thai education System, Paintings Reflective of Thai Education-related Problems.

บทนำ

นับแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้วางระบบการศึกษาของไทยเมื่อกว่าร้อยปีมาแล้ว พัฒนาการของการศึกษาไทยได้เจริญขึ้นโดยลำดับ จนปัจจุบัน มีโรงเรียนกระจายออกไปถ้วนทั่วทุกหมู่บ้านในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา และได้ยกระดับสูงขึ้นเป็นระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งมีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งที่ได้พัฒนาคุณภาพจนได้มาตรฐานสากล สามารถไปแข่งขันในระดับโลกได้ และได้มีการปฏิรูปการศึกษาของไทยมาเป็นระยะ ๆ โดยมีการปรับเปลี่ยนใหญ่หลายครั้ง การแยกการศึกษาทางวิชาการออกมาจากการศึกษาทางศาสนา การปรับข้อกำหนดช่วงการศึกษาเป็นประถมศึกษา กับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยปรับจำนวนปีในแต่ละช่วง เป็นไปตามสภาพการพัฒนาสังคมในแต่ละระยะ จนได้เป็นการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ตามแบบสากล และมีการศึกษาระดับอนุบาลด้วย มีการกำหนดการศึกษาภาคบังคับ ให้ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบให้เด็กในความดูแลต้องเข้ารับการศึกษามีการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นโดยลำดับจนเป็นสัดส่วนสูงสุดในบรรดาต่าง ๆ ขยายโอกาสทางการศึกษาออกไปสู่ประชาชนทุกคน ทุกพื้นที่และทุกสภาพทั้งด้วยการสนับสนุนให้เงินช่วยเหลือและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ให้ความสำคัญโดยกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่

เกี่ยวกับการศึกษา และยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ต่างชี้ถึงความจำเป็นต้องมีกฎหมายใหม่มารองรับ นอกจากนั้นประชาชนและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้ตั้งความหวังไว้กับการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้เป็นอันมาก (จารึก อะยะวงค์, 2560)

แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาไทยได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในปัญหาที่เกิดขึ้น จากการจัดอันดับของ “World Economic Forum” ในปี พ.ศ. 2555-2556 ระบุว่าร้อยละ 87 เชื่อว่าการศึกษาไทยอยู่อันดับสุดท้ายในกลุ่มประเทศอาเซียนจริง ซึ่งมูลเหตุที่สำคัญมาจากปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นจากระบบการเรียนการสอน หลักสูตร ครูผู้สอน โอกาสการเข้าถึงการศึกษา คุณภาพของนักเรียนไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้งบประมาณทางการศึกษาสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน แต่การบริหารจัดการก็ยังไม่ดีมากนัก โดยพบว่างบประมาณส่วนใหญ่ทุ่มเทไปที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน (นำไปใช้ไม่ตรงจุดสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา หรือนำไปจัดการแต่ละเรื่องมากเกินไปจนเกินกว่าผลผลิตคุณภาพที่ได้ไม่คุ้มค่า และถ้าหากได้รับงบน้อยก็จะส่งผลต่อนักเรียนที่ได้รับโอกาสไม่เท่ากันมากขึ้น) อีกทั้งเป็นไปในสัดส่วนที่มากกว่าว่าชีวศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพสูงมากนักและไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคสังคมเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากขึ้น (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2529) นอกจากนี้แม้จะจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังพบปัญหาโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน และถ้าหากมองให้ลึกลงไปถึงผู้บริหารระดับสูงก็จะพบว่า ไม่มีความรู้ด้านวิชาการอย่างลึกซึ้ง จึงได้แต่พึ่งพิงบุคลากรในระดับการจัดการงบประมาณหรือนักจัดการเงินจัดจ้างเป็นสำคัญ (ผู้ใช้งบประมาณไม่เข้าใจเชิงวิชาการการจัดการศึกษาเชิงรุกอย่างลึกซึ้ง นักวิชาการไม่มีโอกาสลงลึกถึงงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้) หรือผู้ที่เข้าใจระบบการจัดการการศึกษามีคุณภาพ (นักวิชาการทุกระดับความคิด ปัจจุบันยังคงใช้ความคิดจากนักการศึกษาในยุคเก่าและดำเนินการพัฒนาคุณภาพลักษณะโยนหินถามทางอยู่ นอกจากนี้ยังไม่กล้าสู้กับปัญหาแบบกล้าคิดกล้าทำ) รวมถึงกลุ่มผู้รู้และนักวิชาการอิสระที่มีความคิดเห็นแบบตรงไปตรงมาก็ไม่มีโอกาสเข้าร่วมให้ข้อคิดหรือข้อเสนอแนะแบบประชาธิปไตยร่วมรวมไปถึงปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับหลักสูตรและการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักสูตรของไทยไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพที่ตรงตามความสามารถของผู้เรียน ซึ่งเมื่อรวมเข้ากับค่านิยมของสังคมทำให้การจัดหลักสูตรของไทยไม่ประสบความสำเร็จ โดยในปัจจุบันมีอันดับคุณภาพทางการศึกษาลำดับสุดท้ายในกลุ่มประเทศอาเซียน (ประไพ เอกอุ้น, 2542) ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นมูลเหตุสำคัญในการฉุดรั้งคุณภาพการศึกษาไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และอีกปัจจัยสำคัญของความไม่ก้าวหน้าอีกประการ คือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงไปกับสถานการณ์ปัจจุบัน คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาไม่มีคุณภาพ ปัญหาด้านหลักสูตรการเรียนการสอนที่อิสระตามบริบทชุมชนไม่มีมุมมองหรือโลกทัศน์ด้านการศึกษาที่แคบ ความไม่เชื่อมโยงหรือบูรณาการระหว่างสังคมกับสถานศึกษาและเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ จึงส่งผลให้คุณภาพการศึกษาไทยมีความอ่อนด้อยกว่าหลาย ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา (จารึก อะยะวงค์, 2560)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะหยิบยกประเด็นปัญหาด้านการศึกษาของประเทศไทย มาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญด้านแรงบันดาลใจ ซึ่งหลาย ๆ ประเด็นมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับประสบการณ์ในวัยเยาว์ (วัยประถมศึกษา) ของผู้วิจัย โดยผลจากการศึกษาข้อมูลอันเป็นที่มาของแรงบันดาลใจนี้จะถูกถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมสีน้ำมัน ภายใต้ชื่อชุดนิทรรศการว่า “Live a Life หรือ ให้ชีวิตได้ใช้” ทั้งนี้เพื่อที่จะสะท้อนถึงความโหยหาในอิสรภาพ (ความสุขในชั้นเรียน) การเรียนการสอนที่มุ่งสร้างองค์ความรู้และสัมพันธภาพอันดีในชั้นเรียน (ครูกับนักเรียน) รวมถึงความต้องการทางด้านการศึกษาที่มีคุณภาพและความเท่าเทียมระหว่างโรงเรียนกับชนบท

หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรบุคคลถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากคนเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามากกว่าทรัพยากรอื่น เพราะหากสังคมใดมีทรัพยากรด้านอื่นมากมายแต่มีต้นทุนทรัพยากรมนุษย์ที่อ่อนแอ สังคมนั้นก็จะพัฒนาไปได้น้อย หรือหากพัฒนาได้ก็จะหาความยั่งยืนไม่ได้ การพัฒนามนุษย์เริ่มจากรากฐานของครอบครัวที่หล่อหลอมมาตั้งแต่เยาว์ ต่อเนื่องด้วยโรงเรียนที่คอยเพาะบ่มเยาวชนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ บ้านเป็นโรงเรียนหลังแรกของนักเรียน ในขณะที่โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สองของนักเรียน ดังนั้น บ้านและโรงเรียนจึงมีหน้าที่ร่วมกันอย่างสอดคล้อง เชื่อมร้อยกันอย่างเป็นองค์รวมเพื่อให้เยาวชนเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพร่วมกันอย่างสอดคล้องเชื่อมร้อยกันอย่างเป็นองค์รวมเพื่อให้เยาวชนเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ (ประไพ เอกอุ้น, 2542)

ครู คือ ผู้จัดการเรียนการสอนให้แก่เยาวชน หากครูเป็นผู้จัดการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่เน้นผลประโยชน์และคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก ก็จะนับได้ว่าเป็นการบริการการศึกษาที่เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เป็นรากฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยใช้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ (ประยงค์ เต็มจุลาลา, 2540) แนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของไทย คือ การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้มีการดำเนินมาเป็นระยะ โดยในระยะแรก มีการกำหนดมาตรการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ด้านคือ การปฏิรูปผู้สอนและบุคลากรการปฏิรูปสถานศึกษาการปฏิรูปการบริหารและการปฏิรูปหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และการปฏิรูปการศึกษาในระยะที่สองหรือทศวรรษที่สองให้มีการพัฒนา 4 ด้าน คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษายุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ (ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงษ์, 2546)

จากหลักการและเหตุผลที่สำคัญในเบื้องต้น ชี้ให้เห็นถึงสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนและครูผู้สอนเป็นหลัก เนื่องจากประสบการณ์ในวัยเยาว์จะเป็นสิ่งหล่อหลอมอนาคตของเด็ก ดังนั้นประสบการณ์ที่ดี ที่ได้รับจากครู จากโรงเรียนหรือจากหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี ก็ย่อมจะส่งผลให้เยาวชนเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคง ดังนั้นผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นนี้ผู้วิจัยจึงมีความคาดหวังว่าจะได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ต่อการกระตุ้นเตือนให้หน่วยงานหรือผู้ที่ชมผลงานจิตรกรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังที่กล่าวมานี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาในระบบการศึกษาไทย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนถึงปัญหาการศึกษาไทย

ขอบเขต

ด้านเนื้อหาศึกษาผลกระทบจากปัญหาที่เกิดจากความล้มเหลวของการศึกษาไทย โดยเชื่อมโยงกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ไม่ตรงจุด และไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำและไม่สามารถก้าวทันกับการศึกษาในระดับสากลได้ โดยปัญหาสำคัญเหล่านี้ก็ต้องมองย้อนกลับไปทีระบบโครงสร้างการศึกษาไทย ที่มุ่งเน้นแต่เพียงการสร้างสถานศึกษาและนำการศึกษาไปยึด

โยงอยู่กับอำนาจทางการเมืองการปกครอง รวมถึงการมุ่งเน้นแต่เพียงการก้าวไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นของครู ซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจทางด้านความผาสุกในชีวิตส่วนตนมากกว่าการสอนหนังสือในชั้นเรียน และนำมาซึ่งคุณภาพทางการเรียนการสอนที่ตกต่ำทั้งโครงสร้างอย่างยากที่จะแก้ไขได้ ซึ่งประเด็นข้างต้นจึงนำมาสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ในรูปแบบเหมือนจริง (เพื่อสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย) ซึ่งมุ่งเน้นแสดงออกถึงแนวความคิดอันเกิดจากปัญหาอันอ่อนด้อยหลายประการของการศึกษาไทย นอกจากนี้ยังเพื่อเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์โดยตรงของผู้วิจัย โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เป็นนักเรียนและได้รับรู้ รับทราบ ถูกกระทำบางประการอันไม่พึงประสงค์จากครูจากชั้นเรียนและจากหลักสูตรที่ทำการเรียนการสอนอยู่ในขณะนั้น (ความทรงจำ) โดยกลั่นกรองออกมาเป็นความรู้สีก่อนปวดร้าว โศกเศร้า มินิ่ง ผ่านผลงานจิตรกรรมสีน้ำมัน จำนวนทั้งสิ้น 32 ผลงาน แต่ผู้วิจัยจะยกมาเป็นประเด็นวิเคราะห์ในบทความทางวิชาการนี้ จำนวน 10 ผลงาน (ผลงานที่โดดเด่น)

เนื้อหา

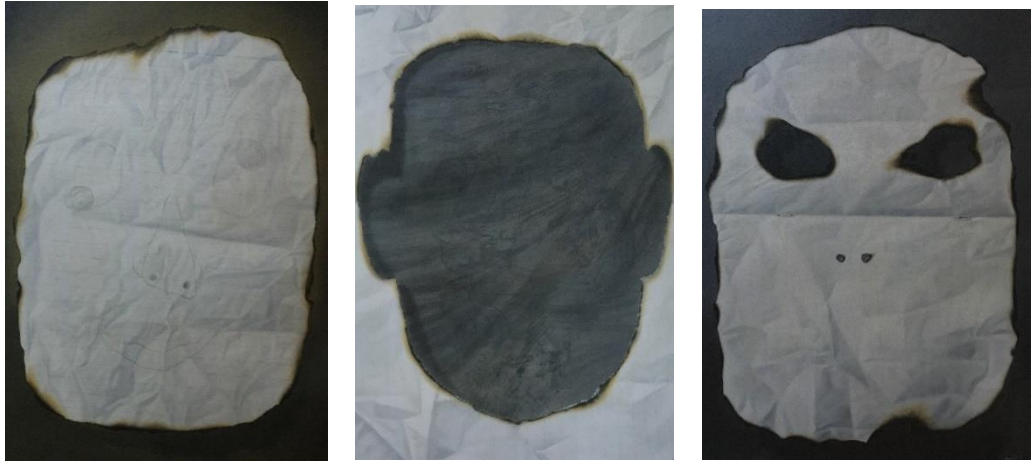
การศึกษาไทยปัจจุบันหลายฝ่ายกำลังเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การศึกษาของไทยกำลังมีปัญหา จะเห็นได้ว่าปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากสังคม ซึ่งมีการทำวิจัยออกมาหลาย ๆ ครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของการศึกษาไทย (บุญมา กัมปนาทพงษ์, 2539) ดังที่ Cassandra James (2013) ชี้ให้เห็นว่า ประเทศไทยกำลังเจอวิกฤตทางการศึกษา นักเรียนไทยไม่ได้ถูกสอนให้คิดเอง ดังนั้นนักเรียนไทยเลยไม่มีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) สิ่งหนึ่งที่ทำให้การศึกษาไทยล้มเหลวก็คือ การสนับสนุนให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเอง ในส่วนของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) กล่าวว่า ยังมีสถานการณ์อันน่าเป็นห่วงยิ่งด้านคุณภาพทางการศึกษา เพราะปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษและวิชาคอมพิวเตอร์ แม้ในการศึกษาอาชีวศึกษาทั้งที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและในระดับอุดมศึกษาก็ยังพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนมากด้อยคุณภาพและไม่มีมาตรฐานดีพอที่จะทำงานในสถานประกอบการ มาตรฐานการศึกษาของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียด้วยกันเองก็ยังมีคุณภาพที่ต่ำกว่าอยู่มาก (พนัส หันคาคินทร์, 2524) นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ความสามารถทางวิชาการโดยเฉพาะด้านวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาและวิชาคอมพิวเตอร์ ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การคิด การวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และความมีระเบียบวินัย รวมถึงด้านความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการสอนของครูยังใช้การบอกความรู้ซึ่งยึดกับวิชาเป็นตัวตั้ง โดยไม่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ดังนั้นจึงไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ซึ่งความด้อยคุณภาพมีเหตุปัจจัยมาจากความบกพร่องและความด้อยคุณภาพของปัจจัยการผลิตครู หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล ขาดระบบการประกันคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้ปกครองของผู้เรียน (พิณสุดา สิริวัศร์ และคณะ, 2541) ไม่จะเป็นการศึกษาในระดับต้น ระดับกลาง ระดับปลายหรือระดับมหาวิทยาลัย ก็ล้วนแต่มีปัญหาเดียวกัน ไม่รวมถึงการกระทำเชิงนโยบายรัฐด้านอื่น ๆ ที่ย้อนแย้ง (Paradox) กับกระแสทัศน์ การศึกษาแบบสากล เนื่องจากการรวบรัดตัดตอนเชิงนโยบาย คือ ไม่เปิดโอกาสให้วิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐอย่างเต็มที่ ขณะที่กระแสทัศน์ทางการศึกษาแบบสากลเน้นไปที่การกล่าววิพากษ์ แม้กระทั่งการวิพากษ์ตัวผู้สอน นี่เองที่วัฒนธรรมการศึกษาไทยอาจรับไม่ได้ หากวัฒนธรรมการเรียนการสอนในระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ผู้สอนเปิดโอกาสอย่างเต็มที่จากข้อมูลที่มีอย่างล้นหลามในสื่อยุคโลกาภิวัตน์

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลที่อ่านแล้วมาวิพากษ์วิจารณ์ในห้องเรียนด้วยความเข้าใจว่า ซึ่งความรู้มีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะแหล่งความรู้นอกห้องเรียน หากแต่การนำข้อมูลหรือความรู้มาวิพากษ์ดังกล่าว มิใช่เป็นเพียงการลอกข้อมูลความรู้มาเท่านั้น ผู้เรียนต้องนำข้อมูลมาทำการ “วิเคราะห์” หรือวิพากษ์เพื่อแสดงความถูกต้องความผิดของข้อมูลความรู้ที่ได้มา (พนัส หันคาคินทร์, 2524) นั้นหมายความว่า ผู้สอนต้องยอมรับตัวเองว่า ในแง่ของปริมาณข้อมูลนั้น ในสมัยโลกาภิวัตน์ผู้สอนอาจไม่สามารถมีมากเท่าผู้เรียนที่สามารถสืบค้นได้จากหลากหลายทาง และการวิพากษ์ข้อมูลในศาสตร์ต่าง ๆ ต่างหากที่ทำให้เกิดนวัตกรรมหรือการต่อยอดข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างแท้จริง ซึ่งเรื่องนี้สถานศึกษาจำนวนมากในอเมริกาเข้าใจและนโยบายให้ผู้สอนทำเช่นนี้ด้วย เช่น มหาวิทยาลัยเนวาดา ลาสเวกัส (UNLV) อ้างผู้สอนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือประสบความสำเร็จในวิชาชีพ มีประสบการณ์จากข้างนอกสอนนักศึกษาที่นั่นมาหลายปี เป็นต้น (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2529) ผิดกับนักเรียนไทยที่วิเคราะห์ไม่เป็น และเมื่อวิเคราะห์ไม่เป็นก็นำข้อมูลความรู้ที่ได้มาไปประยุกต์ใช้หรือนำไปต่อยอดเพื่อให้เกิดนวัตกรรมไม่ได้ ขณะที่กรอบของการศึกษาก็ยังตั้งอยู่บนพื้นฐานของการท่องจำเหมือนเมื่อหลายสิบปีที่แล้วอยู่ ซึ่งรูปแบบวัฒนธรรมทางการศึกษาดังกล่าวปัจจุบันก็ยังเป็นอยู่ (ประไพ เอกอุ่น, 2542) ดังนั้นประเด็นการวิเคราะห์ไม่เป็นของนักเรียนนักศึกษาไทย จึงน่าจะเป็นประเด็นที่ทีมทางไปที่วัฒนธรรมการศึกษาแบบท่องจำแบบไทย ๆ ที่ฝังหัวมาช้านาน รวมถึงวัฒนธรรมการเชื่อฟังผู้สอนแบบเชื่อง ๆ ซ้ำ ๆ โดยปราศจากความเป็นตัวของตัวเอง (คิดเอง คิดเป็น) ผลก็คือ สังคมการศึกษาของไทยเป็นสังคมที่ขาดการวิพากษ์ ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กอย่างครอบครัว โรงเรียน และสังคมระดับประเทศ เมื่อวิพากษ์ไม่ได้ก็หยุดที่จะหวังถึงการสร้างนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นคำพูดสวดยหรูเชิงการโฆษณาประเทศ เช่น ไทยแลนด์ 4.0 เป็นต้น โดยในทุกระดับการศึกษาไทยก็ยังอิงอยู่กับวัฒนธรรมแบบ “พินอบพิเทา” หรืออำนาจนิยม ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสเสรีด้านการลงทุนหาผลประโยชน์กับการศึกษาอย่างเป็นโครงสร้างอำนาจ สถานศึกษาทุกแห่งสามารถอนุมัติปริญญาบัตรได้อย่างเสรี แม้ว่าจะไม่มีคุณภาพก็ตาม มิต่างไปจากสำนวนคำพูดเชิงดูถูกที่ว่า “จ่ายครบจบแน่” (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559)

ดังนั้นทั้งหมดทั้งมวลกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับระบบการศึกษาไทยนี้ จึงเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้วิจัย เนื่องจากปัญหาที่ผู้วิจัยได้รับเมื่อครั้งยังศึกษาอยู่ในอดีตที่ผ่านมา กับสภาพการณ์ปัจจุบัน ไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างไร ความล้าหลัง ความเหลื่อมล้ำ การเข้าถึงโอกาส หรือแม้กระทั่งการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์อย่างเป็นอิสระ (ในเชิงความรู้รอบตัว) ก็ยังไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ในปัจจุบันกลับพบว่าปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในครูผู้สอนหรือกับนักเรียนเอง ดูเหมือนว่าจะมีความตกต่ำอย่างที่สุด สามัญสำนึกถึงความดีงาม กฎระเบียบและวินัยสาธารณะย่ำแย่ นำมาซึ่งปัญหาทางสังคมมากมายดังที่ปรากฏผ่านสื่ออยู่ทุกวันนี้

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในชื่อชุด “ให้ชีวิตได้ใช้” จึงเป็นการสร้างสรรค์ที่อยู่บนพื้นฐานของการศึกษาข้อมูลจากประเด็นปัญหาของการศึกษาไทย และประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้รับมาโดยตรง (ความทรงจำ) โดยผสมผสานกับแนวความคิด และเทคนิควิธีการ รูปแบบ ที่มีความเป็นเฉพาะตัว ผ่านสื่อสัญลักษณ์ของรูปทรงอิสระที่ถูกสร้างขึ้นจากดินน้ำมัน ทั้งนี้เพื่อต้องการสื่อถึงความไม่มีอิสระในทางความคิดของเด็กไทย (ถูกบีบ ถูกปั้นปรุงแต่งจากผู้ใหญ่) รวมถึงการขาดความมั่นคงแข็งแรงในเชิงระบบการศึกษาที่ไม่สามารถประคับประคองเยาวชนไปสู่แนวทางการศึกษา การประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมายได้ ซึ่งในแต่ละผลงานผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายที่มีความแตกต่างกันออกไป แต่จะวางกรอบหรือขอบเขตให้เชื่อมโยงกับวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ในการเรียนเท่านั้น เช่น กระดาษสมุด โต๊ะนักเรียน ดินน้ำมัน เป็นต้น โดยผลงานจิตรกรรมบางชิ้นที่สร้างสรรค์ขึ้นนี้ผู้วิจัยจะเน้นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา และบางชิ้นจะแฝงเนื้อหาในลักษณะสัญลักษณ์เชิงการตีความ ซึ่งผลงานจิตรกรรมสี

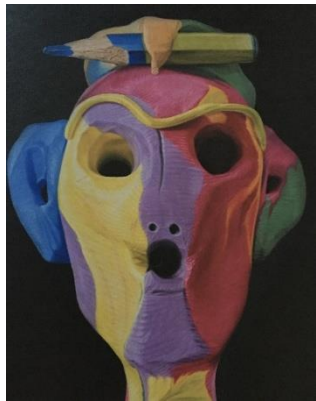
น้ำมันที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น จำนวน 10 ชิ้นผลงาน (ผลงานที่โดดเด่นจากชุดผลงานทั้งหมด 32 ผลงาน)
มีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ชื่อผลงาน “เสขกระดาษา” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 150x180 cm./3

ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน “ขยำทิ้ง” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 150x180 cm.

ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน “รูปทรงจากการบีบ ๆ ปั่น ๆ” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 150x180 cm.

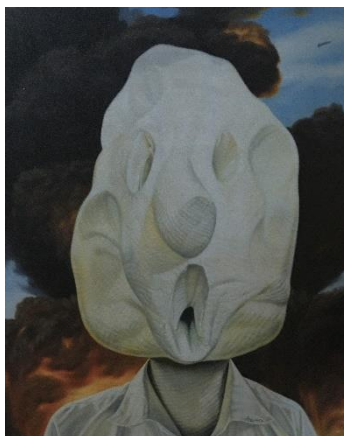
ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน “ฉันทรงไหและนักคิด” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 130x160 cm. ต่อขึ้น

ภาพที่ 5 ชื่อผลงาน “ปิดทับ บดบัง” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 130x160 cm. ต่อขึ้น

ภาพที่ 6 ชื่อผลงาน “มองด้วยตาเดียว” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 150x180 cm. สะท้อนการปิดกั้นทางความคิดและการถูกตีกรอบให้เด็กต้องทำตามคำสั่งเพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน “บอม” เทคนิค สีน้ำมัน ขนาด 150x180 cm. สะท้อนการถูกดำเนินคดี ต่ออย่างรุนแรงจากครู ซึ่งเป็นประสบการณ์โดยตรงและปัจจุบันยังจำฝังใจอยู่

แนวคิดในภาพรวมจากผลงานจิตรกรรมในข้างต้น เพื่อสะท้อนถึงการถูกชี้นำกะเกณฑ์ ควบคุม จนเด็กไร้หนทางในการที่จะคิดและกล้าแสดงออก รวมถึงการกำหนดขอบเขตเส้นทางหรือแนวทางต่าง ๆ โดยบรรทัดฐานจากหลักสูตร จากครู จนยากที่เด็กจะสามารถทำได้อย่างที่ใจตนเองต้องการ

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการศึกษาไทย โดยเริ่มตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังในช่วงรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา ดูเหมือนว่าปัญหาหลายอย่างยังคงเป็นปัญหาที่ยังแก้ไขได้ไม่อย่าง ที่มุ่งหวังไว้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา หรือที่มักพูดกันโดยทั่วไปว่าเป็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งจากอดีตถึงปัจจุบันก็มักจะยึดโยงกับการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นที่ห่างไกล แต่อย่างไรก็ตามเมื่อระบบการกระจายอำนาจการปกครองที่

ล้มเหลว จึงเป็นภาพสะท้อนของการศึกษาที่ตกต่ำลงไปด้วย โรงเรียนขยายโอกาสหลายแห่งทั่วทั้งประเทศ ขาดครูผู้สอน ขาดวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงค่านิยมของการส่งเสียบุตรหลานของตนเข้าไปศึกษาในเมืองใหญ่ ซึ่งค่านิยมนี้ปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นเดิมอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากความไม่เชื่อมั่นต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง และรวมถึงคุณภาพของบุคลากรผู้สอน จึงเป็นเหตุให้หลาย ๆ โรงเรียนมีสภาพเป็นดังโรงเรียนร้าง และหลายแห่งถูกยุบรวมเนื่องจากปัญหาด้านการจัดการหลายอย่าง โดยเฉพาะด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ นอกจากปัจจัยด้านความพร้อมดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ปัญหาที่ยังคงเป็นปัญหาค้างคาและไม่มีทีท่าว่าจะสามารถแก้ไขได้โดยง่าย นั่นก็คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหลักสูตรที่ไม่มีคุณภาพ และไม่มีคุณสมบัติสอดคล้องไปกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกแห่งการเชื่อมโยงสื่อสารที่ทันสมัย รวมถึงบางรายวิชาที่มุ่งเน้นในการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามก็ถูกตัดออกไป สำนึกในด้านที่มีต่อสาธารณะ บุคคลอื่น รวมถึงต่อสังคมของเยาวชนไทยในปัจจุบันจึงลดน้อยลงไปด้วย นอกจากนี้ในรายละเอียดของหลายวิชาจากข้อมูลที่ศึกษาก็พบว่า ยังคงเป็นรายวิชาที่มีการเปิดใช้มาเนิ่นนานมากกว่า 40-50 ปีมาแล้ว ดังนั้นผลการประเมินเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของไทยในภาพรวมจึงตกไปอยู่ในลำดับรั้งท้ายของมวลหมู่สมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากภาพสะท้อนนี้จึงทำให้หลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างก็พากันตื่นตัวและเร่งหาวิธีการที่จะแก้ไขเป็นการด่วน โดยหนึ่งในวิธีการหลัก คือ การเปิดหลักสูตรที่มีความเชื่อมโยงกับกระแสโลกปัจจุบัน (กระแสโลกาภิวัตน์) และพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เด็กนักเรียน นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง รวมถึงเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนได้มีรายวิชาที่เสริมสร้างความถนัดลักษณะเฉพาะทางมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสและช่องทางสู่การต่อยอดการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพแก่เด็กอย่างกว้างไกลขึ้น ซึ่งแตกต่างจากอดีตที่รายวิชาต่างมักจะมุ่งเน้นการเรียนการสอนแบบ “ท่องจำ” เด็กไม่สามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดวิเคราะห์เองได้ นอกจากนี้รายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนก็มักจะเป็นวิชากลาง (วิชาหลัก) ที่ไม่มีความเชื่อมโยงต่อบริบทที่มีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค ปัจจุบันถึงแม้ว่าหลายปัญหาได้ถูกหยิบยกขึ้นมาและหาทางแก้ไขกันอย่างจริงจังเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังพบว่า ปัญหาหลายอย่างก็ยังคงเป็นปัญหาที่ยังคงค้างค้ำและดำเนินการในลักษณะเดิม ๆ อยู่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาคุณภาพของครูผู้สอน ปัญหาทุจริตงบประมาณการศึกษา ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา (เมืองและชนบท) ปัญหาการขาดการสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่จำเป็น และอื่น ๆ อีกหลากหลายปัญหา

ดังนั้นจากประเด็นการศึกษาทั้งหมด จึงตกตะกอนมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อต้องการสะท้อนถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของการศึกษาไทย โดยที่มาของแนวความคิดในผลงานจิตรกรรมชุด “Live a Life หรือ ให้ชีวิตได้” ส่วนหนึ่งมาจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย และส่วนหนึ่งมาจากแนวคิดจากความรู้สึกที่มีต่อการศึกษาไทยในปัจจุบัน ซึ่งผลงานทั้งหมดที่ได้นำเสนอในที่นี้เป็นผลงานจิตรกรรมที่มุ่งสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมบางอย่างของความเห็นต่าง หรือเป็นมุมมองที่เกิดขึ้นจากความอัดอั้นบิบบิ้น อึดอัดเป็นอย่างมาก (เมื่อครั้งอยู่ในวัยเยาว์) ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวนี้ เป็นผลพวงมาจากการถูกระงับโดยครู (ดูตัวอย่างจาก ให้ร้ายด้วยวาจาที่ไม่สุภาพ) วิชาเรียนที่น่าเบื่อ (เต็มไปด้วยข้อกำหนดกฎเกณฑ์) กิจกรรมระหว่างเรียนที่ไม่เป็นสาระสู่การเรียนต่อยอดใด ๆ โดยทั้งหมดนี้จึงเป็นความฝืดเคืองอย่างหนึ่งที่ยากจะลบเลือน ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้ผู้วิจัย จึงได้พยายามกลั่นความทรงจำ ความรู้สึกอันฝังอยู่ในจิตใต้สำนึกของตนเอง ออกมาประสานหลอมรวมกับเนื้อหาจากการศึกษาจนออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตนได้ ซึ่งองค์ประกอบหลักจะเป็นภาพใบหน้าหุ่นดินน้ำมันและภาพใบหน้าของเด็กนักเรียนที่ถูกปิดบัง บดบัง ทับซ้อนด้วยดินน้ำมันหลากหลายสีสันทสวยงาม แต่ภายใต้ความสวยงามสนุกสนานกลับแฝงเร้นด้วยใบหน้าอันแสดงอารมณ์อย่างหม่นหมอง ขุ่นมัวและอึดอัดอย่างที่สุด และร่องรอยพื้นผิวอันเกิดจากรอยนิ้วมือ ยังแสดงนัยยะถึงการบีบอัด ควบคุม การตีกรอบจากกฎเกณฑ์ที่ถูกสร้างขึ้น นอกจากนี้

ผลงานจิตรกรรมที่ใช้เศษกระดาษ (กระดาษสมุด) มาเป็นสื่อสัญลักษณ์ ในภาพผลงานจะปรากฏกระดาษที่ยับย่น ถูกขยำ ฉีกขาด เพื่อที่จะบอกเล่าเรื่องราวของการไม่เห็นคุณค่าของความคิด จินตนาการของเด็ก ๆ ธรรมชาติอันเป็นที่มาของเด็กแต่ละคน แต่ละท้องถิ่นจึงแลดูไร้ความหมายเมื่อเทียบกับค่าคะแนนที่เกิดจากการท่องจำ จุดนี้นับเป็นความเจ็บปวดรวดร้าวที่สุดอย่างหนึ่งเมื่อครั้งวัยเยาว์ ดังนั้นการสะท้อนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการศึกษาไทย ผ่านผลงานจิตรกรรมภายใต้ชื่อชุด “Live a Life หรือ ให้ชีวิตได้ใช้” นี้ผู้วิจัยหวังว่าจะมีส่วนไม่มากก็น้อย ที่จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการศึกษาไทย จะได้ตระหนักถึงคุณค่าของความก้าวหน้าด้านการศึกษาอย่างจริงจัง และ ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันเยาวชนไทย ซึ่งต่อไปจะก้าวไปเป็นอนาคตของชาติ ให้พวกเขาได้มีที่ยืนอยู่ในสังคมอย่างมั่นคงถาวรทั่วกัน เพื่อร่วมกันเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เข้มแข็งเจริญรุ่งเรืองสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2529). *แนวคิดและวิธีการวางแผนการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จารึก อະยะวงศ์. (2560). *การศึกษาไทย : ปัญหาอยู่ที่ไหนกันแน่?*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์. (2546). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี*. กาญจนบุรี: สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *วิกฤติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้. ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. (2539). *การบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ*. กรุงเทพฯ: สารพัฒนาหลักสูตร.
- ประยงค์ เต็มขวลา. (2540). *การกระจายอำนาจ : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปสาธารณสุขไทย*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ประไพ เอกอุ้น. (2542). *การศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- พนัส หันคาคินทร์. (2524). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- พิณสุตา สิริรังศรี และคณะ. (2541). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

Translated Thai References

- Juachan Chongsathit. (1986). *Concept and method of study planning* (4th ed). Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand.
- Jaruk Ayawong. (2017). *Thai education: Where are the problems exactly?* Bangkok: Matichon.

- Nattaphum Lekthawinwong. (2003). *A study of conditions and problems of pre-primary education management of the sub-district administrative organization in Suphanburi province*. Kanchanaburi: Educational Administration Branch Kanchanaburi Rajabhat Institute.
- Teerakiat Charoen setasilp. (2016). Thai education crisis. Bangkok: *Journal of Innovative Learning*. Center for Educational Psychology.
- Boonma Kampanatpong. (1996). *Systematic school administration*. Bangkok: Course Development Substance.
- Prayong Temchawla. (1997). *Decentralization: Thai Public Health Reform Strategy*. Bangkok: n.p.
- Praphai Aek Un. (1999). *Thai Education*. Bangkok: Printing Center Suan Sunandha Rajabhat Institute.
- Phanat Hankakin. (1981). *Principles of school administration*. Bangkok: Watthana Panich Printing House.
- Phinsuda Sirirungsri et al. (1998). *Local government organization and education management*. Bangkok : n.p.